

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

**w III Liceum Ogólnokształcącym im. Żołnierzy Obwodu
Łomżyńskiego**

Armii Krajowej w Łomży

WYKAZ PROCEDUR:

- I.** Procedura postępowania, w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innej substancji odurzającej.
- II.** Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
- III.** Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- IV.** Procedura postępowania nauczycieli w przypadku palenia lub posiadania przez uczniów papierosów, e-papierosów na terenie szkoły.
- V.** Procedura postępowania nauczycieli w przypadku nieobecności, spóźnień, zwolnień, nierealizowania obowiązku szkolnego przez ucznia.
- VI.** Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia w przypadku kradzieży na terenie szkoły.
- VII.** Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia.
- VIII.** Procedura postępowania nauczyciela w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie ucznia.
- IX.** Procedura postępowania nauczyciela wobec uczniów, którzy całą klasą dopuścili się ucieczki z lekcji.
- X.** Procedura postępowania nauczyciela wobec uczniów fałszujących dokumentację szkolną.
- XI.** Procedura postępowania nauczyciela wobec rodzica będącego pod wpływem alkoholu, który znajduje się na terenie szkoły.
- XII.** Procedura postępowania nauczyciela wobec uczennicy szkoły będącej w ciąży.
- XIII.** Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który deklaruje chęć popełnienia samobójstwa na terenie szkoły.
- XIV.** Procedura postępowania nauczyciela w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły lub tragicznego wypadku śmiertelnego.
- XV.** Procedura postępowania nauczyciela w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.
- XVI.** Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia dopuszczającego się zachowań autoagresji tj. samookaleczenia.
- XVII.** Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia przejawiającego stany depresyjne.
- XVIII.** Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który ma objawy świadczące o zakażeniu koronawirusem COVID-19, przebywającego na terenie szkoły.
- XIX.** Procedura postępowania nauczyciela na wypadek wtargnięcia napastnika na teren szkoły.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 oraz z 2017r. poz. 773 ze zmianami).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r. poz. 487 ze zmianami).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017r. poz. 783 i 1458 ze zmianami).
4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017r. poz. 60, 949 i 1292 ze zmianami).
5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021r. poz. 1082)
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017r. poz. 882 ze zmianami).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020r. poz. 1280)
8. Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii,
9. Statut III Liceum Ogólnokształcącego im. Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego AK w Łomży.

I. Procedura postępowania, w przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innej substancji odurzającej:

- Nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy (w przypadku jego nieobecności, pedagoga, psychologa lub Dyrektora Szkoły).
- Nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie (uczeń musi pozostać z osobą dorosłą, najlepiej przeszkoloną w udzielaniu pierwszej pomocy).
- Wychowawca zawiadamia o tym fakcie Dyrektora Szkoły, który z kolei powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o konieczności odebrania dziecka ze szkoły.
- Wychowawca powiadamia pielęgniarkę, a ta z kolei decyduje o wezwaniu lekarza, który podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu z uczniem. W przypadku nieobecności pielęgniarki w szkole, zawiadamia bezpośrednio pogotowie ratunkowe.
- W przypadku gdy rodzice ucznia odmawiają współpracy lub nie ma możliwości skontaktowania się z nimi, Dyrektora Szkoły wzywa policję, która podejmuje własne działania i uruchamia procedury postępowania wobec ucznia.
- Następnie wychowawca klasy rozpoczyna procedurę dyscyplinującą zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły.

II. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog/psycholog) odizolowuje ucznia od grupy i uniemożliwia kontakt z innymi osobami oraz pozbycie się substancji.
- Nauczyciel powiadamia Dyrektora Szkoły. Dyrektor Szkoły powiadamia policję.
- Nauczyciel lub wychowawca klasy/inna osoba wskazana przez Dyrektora Szkoły powiadamia rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole. Do czasu przybycia policji rodzic może pozostawać z dzieckiem tylko w obecności osób trzecich.
- Nauczyciel ma prawo żądać, by uczeń przekazał mu podejrzaną substancję np. pokazał zawartość torby, kieszeni, ale nie może sam przeszukiwać teczek czy odzieży.

UWAGA! Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

- Jeżeli uczeń wyda podejrzaną substancję dobrowolnie, nauczyciel zabezpiecza ją w celu przekazania policji (na miejscu w szkole). Próbuje ustalić w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.
- Po przybyciu policji nauczyciel/Dyrektor Szkoły przekazuje ucznia i zabezpieczoną substancję oraz udziela niezbędnych wyjaśnień.
- Ze zdarzenia nauczyciel sporządza notatkę służbową wraz ze swoimi ustaleniami i spostrzeżeniami. Notatka powinna zawierać szczegółowe informacje tj. czas zdarzenia, miejsce, imiona i nazwiska świadków, działania jakie podjął krok po kroku.

W przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń handluje narkotykami lub dopalaczami, powinien podjąć następujące kroki:

- Powiadamia o swoich podejrzeniach Dyrektora Szkoły i wychowawcę klasy/pedagoga/ psychologa.

- Dyrektor Szkoły o swoich podejrzeniach powiadamia policję.
- Dyrektor Szkoły podejmuje działania dyscyplinujące wobec ucznia, który podjął się tego czynu.

III. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk:

- Nauczyciel zachowując środki ostrożności w obecności innej dorosłej osoby zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepożądanych oraz ewentualnym zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
- Powiadamia o zdarzeniu Dyrektora Szkoły, który wzywa policję.
- Jeśli jest to możliwe, nauczyciel próbuje ustalić do kogo znaleziona substancja należy.
- Przekazuje policji zabezpieczoną substancję, szczegółowo informuje o okolicznościach jej znalezienia.
- Nauczyciel, który znalazł substancję sporządza szczegółową notatkę służbową z zaistniałego zdarzenia.

IV. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku palenia lub posiadania przez uczniów papierosów, e-papierosów na terenie szkoły:

- Nauczyciel prosi o oddanie papierosów, e-papierosa uczniowi/uczniowi.
- Nauczyciel wpisuje uwagę do dziennika, dodaje informację o przyznanych zgodnie ze Statutem Szkoły punktach ujemnych.
- Nauczyciel powiadamia wychowawcę.
- Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców ucznia, oddaje im odebrane papierosy, e-papierosa.
- W przypadku odmowy oddania papierosów/e-papierosa przez ucznia nauczyciel wpisuje uwagę do dziennika, dodaje też informację o przyznanych zgodnie ze Statutem Szkoły punktach ujemnych i informuje wychowawcę o zdarzeniu.
- Wychowawca informuje rodziców ucznia o zaistniałym incydencie.
- W przypadku kolejnych zdarzeń wychowawca wykorzystuje zapisane w Statucie Szkoły inne kary porządkujące.

V. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku nieobecności, spóźnień, zwolnień, nierealizowania obowiązku szkolnego przez ucznia:

W przypadku, gdy uczeń spóźnia się na lekcje:

- Nauczyciel zaznacza spóźnienie w dzienniku.
- Jeśli spóźnienie jest powyżej 10 min., nauczyciel zaznacza nieobecność (wyjątek stanowią spóźnienia uczniów dojeżdżających spoza Łomży spowodowane opóźnieniem środków komunikacji).

W przypadku nieobecności ucznia:

- Jeśli rodzice nie poinformowali wychowawcy o przewidywanej nieobecności i nie usprawiedliwili w ciągu 7 dni (licząc od ostatniego dnia nieobecności w szkole) godziny pozostają nieusprawiedliwione.
Uwaga!!! Nieobecność ucznia niepełnoletniego usprawiedliwiają rodzice, pełnoletni uczeń może sam usprawiedliwiać swoje nieobecności.
- W przypadku 20 godzin nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia, wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców oraz pedagoga szkolnego, który podejmuje działania, np.: rozmowy z uczniem, rozmowy z rodzicami.

- W przypadku usprawiedliwionych nieobecności powyżej 50 godzin (oprócz poważnej choroby, pobytu w szpitalu lub sanatorium) wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami, którą odnotowuje w dzienniku.
- W przypadku prowadzenia nauki w formie zdalnej rodzic ucznia niepełnoletniego zobowiązany jest do poinformowania wychowawcy telefonicznie, poprzez sms lub wiadomość e-mail, e-dziennik o ewentualnej nieobecności dziecka na zajęciach online lub do przekazania informacji o usterce w sprzęcie elektronicznym, z którego korzysta dziecko uniemożliwiającej uczestnictwo w zajęciach online. Uczeń pełnoletni osobiście przekazuje w/w informacje.

W przypadku braku poprawy postawy ucznia niepełnoletniego (notoryczne wagary):

- W przypadku braku poprawy postawy ucznia Szkoła może: wezwać rodziców do wstawiennictwa w Szkole na rozmowę z Dyrekcją Szkoły, wysłać pismo do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o skontrolowaniu władzy rodzicielskiej z powodu niezrealizowania obowiązku nauki (dotyczy uczniów niepełnoletnich), wysłać pismo do wydziału Prewencji Policji w celu interwencji, w przypadku gdy istnieje podejrzenie że dziecko podczas wagarów przebywa w grupie destrukcyjnej lub na prośbę samego rodzica. W przypadku nierealizacji obowiązku szkolnego istnieje możliwość wysłania informacji do UM lub UG celem wyciągnięcia kary administracyjnej wobec wagarującego ucznia. Działania te podejmuje na prośbę Dyrektora Szkoły pedagog/psycholog.

W przypadku zwolnienia ucznia:

- Uczeń niepełnoletni może opuścić Szkołę w czasie trwania zajęć edukacyjnych na pisemną lub telefoniczną prośbę rodziców. Uczeń pełnoletni osobiście podaje powód zwolnienia z zajęć. Decyzję podejmuje wychowawca. W przypadku nieobecności wychowawcy o zwolnieniu decyduje Dyrektor lub pedagog
- Zwolnienia wynikające ze złego samopoczucia ucznia w Szkole dokonuje wychowawca klasy, pedagog, w przypadku niepełnoletniego ucznia po rozmowie z rodzicem tego ucznia. Uczeń może także skorzystać z pomocy pielęgniarki szkolnej, która może zalecić zwolnienie ucznia z lekcji.

VI. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia w przypadku kradzieży na terenie szkoły.

Nauczyciel, któremu uczeń zgłosił fakt kradzieży na terenie szkoły:

- Przekazuje informację wychowawcy klasy ucznia. W przypadku nieobecności wychowawcy/ pedagoga/psychologowi szkolnemu.
- Wychowawca klasy w przypadku nieobecności pedagoga/ psychologa przeprowadza rozmowę z uczniem w celu ustalenia okoliczności, świadków i sprawcy kradzieży.
- Wychowawca informuje o zdarzeniu Dyrektora Szkoły.
- W przypadku, gdy sprawca jest znany i jest uczniem szkoły, wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia poszkodowanego oraz sprawcy kradzieży i wzywa ich do szkoły w celu poznania motywów czynu oraz naprawienia szkody (zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej rzeczy ewentualnie pokrycia kosztów skradzionego przedmiotu).
- Wychowawca wyciąga wobec ucznia - sprawcy konsekwencje zgodne z zapisami w Statucie Szkoły.
- W przypadku, gdy uczeń podejrzany o kradzież nie przyznaje się do winy lub po raz kolejny dopuścił się kradzieży albo trudno ustalić ewentualnego sprawcę kradzieży -Dyrektor Szkoły zawiadamia policję, która prowadzi dalszy tok postępowania w sprawie.

VII. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia:

A. Agresja słowna:

- Rozmowa z uczestnikami zdarzenia, uświadomienie im nieodpowiedniego zachowania.
- Wpisanie uwagi do dziennika, dodanie informacji o przyznanych zgodnie ze Statutem Szkoły punktach ujemnych.
- Poinformowanie wychowawcy klasy o zdarzeniu.
- Powiadomienie przez wychowawcę o zdarzeniu rodziców ucznia.

B. Agresja fizyczna (bójka, pobicie)

- Przerwanie agresji przy użyciu perswazji słownej, rozdzielanie bijących się uczniów.
- Odizolowanie ucznia zachowującego się agresywnie.
- W razie potrzeby wezwanie pomocy innego nauczyciela, pedagoga, psychologa lub pielęgniarki szkolnej i udzielenie pomocy poszkodowanym.
- Nauczyciel o zaistniałym zdarzeniu powiadamia Dyrektora Szkoły, a po wykonaniu zadań zaradczych sporządza notatkę służbową;
- Dyrektor lub inna osoba wskazana przez Dyrektora Szkoły- pedagog/psycholog powiadamia rodziców uczniów biorących udział w zdarzeniu;
- W przypadku odmówienia współpracy przez rodziców lub niemożności skontaktowania się z nimi Dyrektor powiadamia policję;
- Dyrektor lub inna osoba wskazana przez Dyrektora Szkoły- pedagog/psycholog ustala okoliczności i świadków zdarzenia oraz zabezpiecza ewentualne ślady i dowody w celu przekazania ich policji
- Należy udzielić pomocy ofierze agresji (skłonienie do opowiedzenia o sytuacji, okazanie zrozumienia, poinformowanie o działaniach jakie mają być podjęte, wspólne ustalenie dalszych kroków rozwiązania problemu, wskazanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej np. psychologicznej). W razie potrzeby wezwanie karetki i zapewnienie pomocy medycznej..
- Należy przeprowadzić rozmowę wyjaśniającą ze sprawcą (w obecności wychowawcy bądź pedagoga i rodziców): określić przyczyny i skutki zajścia (uczeń jest informowany jakie złamał normy, jaką szkodę wyrządził, jakie konsekwencje poniesie zgodnie ze Statutem Szkoły).
- Dyrektor Szkoły informuje rodziców ucznia o udzielanej karze uczniowi, który jest sprawcą zgodnie ze Statutem Szkoły.

C. Agresja psychiczna (zastraszanie, groźby, wymuszanie)

W przypadku, gdy nauczyciel zaobserwował sytuację lub otrzymał informację, iż uczeń (uczniowie) padł ofiarą wymuszeń, groźby lub był zastraszany/szantażowany, izolowany przez innego ucznia/uczniów w szkole:

- Niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie wychowawcę, pedagoga/psychologa i Dyrektora Szkoły.
- Wychowawca i/lub pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowę z uczniem w celu ustalenia okoliczności zdarzenia oraz ustalenia sprawcy.
- Wychowawca lub pedagog/psycholog powiadamia i wzywa do szkoły rodziców uczniów ofiary i sprawcy – zapoznaje rodziców z okolicznościami sytuacji.
- Informuje rodziców ofiary zdarzenia o przysługującej im możliwości zgłoszenia zdarzenia na policji.
- Prowadzący rozmowę uświadamia rodzicom sprawcy konieczność większego niż dotąd nadzoru nad dzieckiem oraz prawnych konsekwencji podobnych zachowań w przeszłości.
- Wychowawca klasy stosuje wobec ucznia- sprawcy konsekwencje określone w Statucie Szkoły.

- W sytuacji powtórzenia się podobnych sytuacji – Dyrektor Szkoły ma obowiązek poinformować Policję lub Sąd Rodzinny.

Uwaga! W przypadku powtarzania się zjawiska agresji słownej, fizycznej i psychicznej uczeń powinien być zobowiązany do uczestniczenia w zajęciach kształtujących umiejętności radzenia sobie z agresją w konstruktywny sposób.

D. Cyberprzemoc

- Nauczyciel ustala okoliczności zdarzenia, rodzaj cyberprzemocy, sprawców i świadków zdarzenia.
- Zabezpiecza przekazane przez ucznia dowody.
- O zaistniałym fakcie powiadamia wychowawcę, pedagoga/psychologa szkolnego, a ten Dyrektora Szkoły. Wychowawca lub pedagog/psycholog zawiadamia rodziców ofiary i sprawcy.
- Wychowawca/pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę ze sprawcą i zobowiązuje go do usunięcia zamieszczonych materiałów z sieci.
- Wychowawca wyciąga wobec ucznia konsekwencje regulaminowe zawarte w Statucie Szkoły.
- Pedagog/psycholog zapewnia pokrzywdzonemu uczniowi wsparcie i pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
- W sytuacji naruszenia prawa Dyrektor Szkoły informuje policję lub sąd rodzinny, informuje rodziców ucznia- sprawcy.

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznan:

- Nauczyciel/wychowawca/pedagog/psycholog doprowadza do przerwania aktu cyberprzemocy poprzez zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia krzywdzącego materiału.
- Dyrektor szkoły zawiadamia policję lub prokuraturę.

VIII. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie ucznia:

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, jest ofiarą przemocy w rodzinie, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- Sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy/pedagogowi/psychologowi szkolnemu/Dyrektorowi Szkoły.
- Pedagog/psycholog szkolny wzywa do szkoły rodziców, przekazuje im uzyskaną informację.
- Pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w obecności wychowawcy.
- Pedagog/psycholog sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami.
- Informuje rodziców o konsekwencjach prawnych przemocy wobec dziecka i obowiązkach szkoły tj. zgłoszenie do sądu rodzinnego przypadków przemocy wobec dziecka, możliwości założenia Niebieskiej Karty.
- Kieruje rodzinę do instytucji oferujących poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, warsztaty umiejętności wychowawczych.
- Wychowawca i pedagog/psycholog udzielają wsparcia uczniowi w sytuacji kryzysowej i traumatycznej poprzez zapewnienie mu pomocy psychologiczno- pedagogicznej na terenie szkoły.
- Równoległe upoważniona przez Dyrektora Szkoły osoba inicjuje interwencję w środowisku ucznia wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty”

- Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę Dyrektor Szkoły składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego.
- Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

IX. Procedura postępowania nauczyciela wobec uczniów, którzy całą klasą dopuścili się uciezki z lekcji.

- Nauczyciel, z lekcji którego uczniowie uciekli sprawdza obecność i w dzienniku lekcyjnym wstawia nieobecność całej klasie.
- Nauczyciel niezwłocznie przekazuje informację wychowawcy o zaistniałej sytuacji.
- Wychowawca klasy po otrzymaniu informacji o ucieczce klasy z lekcji wykonuje telefon do rodziców(w przypadku ucznia niepełnoletniego) z informacją o wagarach syna/córki.
- Wychowawca klasy, którego klasa dopuściła się wagarów, wstawia uwagi wszystkim uczniom, wpisuje punkty ujemne zgodnie ze Statutem Szkoły.

X. Procedury postępowania nauczyciela wobec uczniów fałszujących dokumentację szkolną.

- Nauczyciel, wychowawca klasy, który zauważy, iż uczeń dopuścił się sfalszowania dokumentacji szkolnej, wstawia uwagę do dziennika.
- Informacja o zaistniałej sytuacji zostaje przekazana rodzicom ucznia przez wychowawcę.
- Wychowawca klasy stosuje wobec ucznia konsekwencje określone w Statucie Szkoły

Ze względu na bezpieczeństwo osób stanowiących społeczność szkolną, na terenie Szkoły obowiązuje zakaz przebywania osób nieupoważnionych.

XI. Procedura postępowania nauczyciela wobec rodzica będącego pod wpływem alkoholu, który znajduje się na terenie szkoły.

- Nauczyciel, wychowawca klasy, pracownik szkoły, który zauważy, iż przebywający w szkole rodzic ucznia jest pod wpływem alkoholu, przeprowadza dyskretną rozmowę z rodzicem, w której informuje o swoich podejrzeniach.
- Nauczyciel prosi rodzica o opuszczenie szkoły.
- Jeśli rodzic wyraźnie odmawia opuszczenia szkoły, nauczyciel informuje, że jest zobowiązany do zawiadomienia policji.
- Nauczyciel zawiadamia policję i po przybyciu funkcjonariuszy przekazuje rodzica w ręce policji.
- Nauczyciel sporządza notatkę służbową z zaistniałej sytuacji i informuje Dyrektora Szkoły.

XII. Procedury postępowania nauczyciela wobec uczennicy szkoły będącej w ciąży.

- W momencie, gdy szkoła otrzyma informację o tym, iż uczennica jest w ciąży, wychowawca, psycholog, pedagog niezwłocznie podejmują ścisłą współpracę z nią samą i jej rodzicami.
- Uczennica będąca w ciąży powinna uzyskać specjalną opieką psychologa, pedagoga celem uzyskania wsparcia emocjonalnego.
- W przypadku, gdy uczennica nie może uczęszczać do szkoły, może realizować obowiązek szkolny poprzez nauczanie indywidualne.
- Po urodzeniu dziecka należy zapewnić uczennicy komfortowy powrót do szkoły, w dalszym ciągu należy udzielać jej wsparcia z uwzględnieniem faktu, iż jest matką, współpracować z rodziną.

XIII. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który deklaruje chęć popełnienia samobójstwa na terenie szkoły.

Nauczyciel, wychowawca, psycholog, pedagog, pracownik szkoły, który jest bezpośrednim świadkiem zdarzenia powinien niezwłocznie przeprowadzić następujące działania interwencyjne:

- W pierwszej kolejności należy ustalić ryzyko deklarowanej przez ucznia chęci popełnienia czynu na podstawie poniższego klucza po przeprowadzeniu krótkiego wywiadu z uczniem.

Klucz do oceny ryzyka popełnienia samobójstwa przez ucznia - żaden z tych poziomów nie powinien być bagatelizowany!

RYZIKO ŚREDNIE:

- UCZEŃ MÓWI O SAMOBÓJSTWIE,
- NIE MA JASNO SPRECYZOWANEGO PLANU,
- PRÓBY POPEŁNIENIA SAMOBÓJSTWA NIGDY WCZESNIE NIE WYSTĘPOWAŁY,

RYZIKO WYSOKIE:

- UCZEŃ MA PLAN JAK POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO,
- PRÓBY POPEŁNIENIA SAMOBÓJSTWA WCZEŚNIEJ WYSTĘPOWAŁY,

RYZIKO BARDZO WYSOKIE:

- UCZEŃ DOKONAŁ SAMOOKALECZENIA,
- UCZEŃ PODJĄŁ PRÓBĘ NIEUDANEJ PRÓBY SAMOBÓJCZEJ

- Po ustaleniu stopnia ryzyka wystąpienia popełnienia samobójstwa należy zapewnić uczniowi opiekę i nie pozostawiać go samego, należy usunąć wszelkie przedmioty mogące ułatwić uczniowi realizację zamiaru.
- Należy bez rozgłosu przeprowadzić ucznia w bezpieczne i ustronne miejsce.
- Bezpośredni świadek zdarzenia towarzyszy uczniowi i w razie możliwości zawiadamia Dyрекcję Szkoły o zaistniałym zdarzeniu lub prosi innego pracownika szkoły o przekazanie informacji Dyrekcji.
- Dyrekcja Szkoły wzywa pomoc - pogotowie, straż, policję, a także rodzica i dba o to, aby interwencja służb przebiegała w sposób dyskretny.
- Dyrektor Szkoły organizuje wsparcie specjalistyczne uczniowi i rodzinie.

XIV. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły lub tragicznego wypadku śmiertelnego.

- Po otrzymaniu informacji o dokonanym samobójstwie lub tragicznym wypadku śmiertelnym ucznia na terenie szkoły Dyrektor Szkoły jest zobowiązany w trybie natychmiastowym powiadomić rodziców ucznia, a także następujące instytucje:
 - służby medyczne;
 - policję, prokuraturę;
 - organ nadzoru pedagogicznego;
 - organ prowadzący szkołę.
- Dyrektor Szkoły organizuje i współpracuje ze służbami ratowniczymi i policją w przypadku ich działań, udziela niezbędnych informacji.
- Dyrekcja Szkoły podejmuje decyzje o organizacji pracy szkoły w dniu zaistniałego zdarzenia.

- Dyrekcja Szkoły przy współpracy z pedagogiem i psychologiem szkolnym organizuje wsparcie kryzysowe dla uczniów i nauczycieli, rodziców ucznia korzystając z pomocy instytucji pozaszkolnych.
- Wychowawca stwarza możliwość uczestniczenia uczniów w ceremonii pogrzebowej.
- Po pogrzebie ucznia wychowawcy swoich klas są zobligowani do zorganizowania dla swoich podopiecznych zajęć z psychologiem.

XV. Procedura postępowania nauczyciela w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą.

- Dyrektor Szkoły organizuje natychmiastowe wsparcie psychologiczne i pedagogiczne w środowisku rówieśniczym ucznia, wśród nauczycieli i pracowników szkoły, a w razie zaistniałej potrzeby wsparcie dla rodziny.
- Wychowawcy informację o śmierci samobójczej ucznia przekazują na forum swoich klas, nie na forum szkoły, a przekazany komunikat powinien być ograniczony do minimum.
- Wychowawca, który przekazuje informację uczniom o zaistniałym fakcie nie może dopuścić do doszukiwania się przez uczniów w tragicznym zdarzeniu sensacji, rozgłosu. Zabronione jest wspomnianie i opisywanie metody samobójstwa, miejsca, w którym je popełniono.
- W rozmowach wychowawczych z uczniami należy mocno zaznaczać, że samobójstwo nie jest metodą radzenia sobie z problemami osobistymi, a uczniowie w sytuacjach kryzysowych mogą zgłaszać się do różnych instytucji pomocowych tj. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, terapeuci, psychoterapeuci, psycholog i pedagog szkolny, osoby duchowne. Informuje o tym, iż na stronie internetowej szkoły znajduje się lista instytucji świadczących pomoc w kryzysie.
- Wychowawca stwarza możliwość uczestniczenia uczniów w ceremonii pogrzebowej.
- Wychowawca klasy, który zauważy, że proces żałoby klasy po śmierci samobójczej kolegi/koleżanki przedłuża się zobligowany jest do zorganizowania wsparcia psychologicznego dla uczniów w postaci zajęć prowadzonych przez psychologa.

XVI. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia dopuszczającego się zachowań autoagresji tj. samookaleczenia.

Działania, które należy podjąć w przypadku ucznia, który dopuścił się samookaleczenia na terenie szkoły:

- Osoba będąca bezpośrednim świadkiem samookaleczenia ucznia na terenie szkoły powinna w sposób natychmiastowy udzielić uczniowi pierwszej pomocy, jeśli istnieje taka konieczność wezwać pogotowie.
- Informację o zaistniałym fakcie należy przekazać Dyrekcji Szkoły.
- Dyrekcja Szkoły powiadamia policję/pogotowie i rodziców ucznia.
- Po przybyciu pogotowia należy niezwłocznie przekazać ucznia pod specjalistyczną opiekę.
- Osoba będąca świadkiem w/w zdarzenia zobowiązana jest do sporządzenia notatki służbowej z zaistniałego zdarzenia.
- Po powrocie ucznia do szkoły należy zapewnić mu specjalistyczną opiekę psychologa szkolnego, jeśli uczeń nie wyraża zgody na uczestniczenie w zajęciach na terenie szkoły, należy pomóc w znalezieniu specjalistycznej pomocy w innej placówce pozaszkolnej.
- W przypadku, gdy nauczyciel zauważy, iż w jego klasie bądź też na jego zajęciach lekcyjnych jest uczeń, który dokonuje samookaleczeń (świadczą o tym mogą ślady na rękach, ciele, twarzy)

powinien niezwłocznie o tym fakcie powiadomić psychologa lub pedagoga szkolnego, którzy podejmą dalsze działania zmierzające do udzielenia specjalistycznej pomocy uczniowi.

- O zaistniałych podejrzeniach pedagoga/ psycholog szkolny powinien powiadomić rodziców ucznia.

XVII. Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia przejawiającego stany depresyjne

- W przypadku, gdy nauczyciel zauważy, iż w jego klasie bądź też na jego zajęciach lekcyjnych jest uczeń, który przejawia zachowania wskazujące na wyraźnie obniżony nastrój (zachowuje się inaczej niż do tej pory jest bardziej wyciszony i smutny, bądź bardziej pobudzony, agresywny, szybko się irytuje) powinien niezwłocznie o tym fakcie powiadomić psychologa lub pedagoga szkolnego, którzy będą mogli podjąć odpowiednie działania mające na celu zdiagnozowanie przyczyn i zorganizowanie pomocy i wsparcia dla ucznia.
- Jeśli uczeń nie wyraża zgody na uczestniczenie w zajęciach na terenie szkoły należy wskazać inną specjalistyczną placówkę.
- O zaistniałych podejrzeniach pedagoga/ psycholog szkolny powinien powiadomić rodziców ucznia.

XVIII. Procedura postępowania wobec ucznia, który ma objawy świadczące o zakażeniu koronawirusem COVID-19, przebywającego na terenie szkoły.

Zakres działań podejmowanych wobec ucznia przebywającego w szkole, który ma objawy świadczące o zakażeniu koronawirusem stosuje się wg. *Procedury funkcjonowania III Liceum Ogólnokształcącego im Żołnierzy Obwodu Łomżyńskiego Armii Krajowej w Łomży w czasie epidemii.*

XIX. Procedura postępowania nauczyciela na wypadek wtargnięcia napastnika na teren szkoły:

Obowiązki Dyrektora Szkoły:

- Decyzję o ogłoszeniu sygnału alarmowego, w przypadku ujawnienia zagrożenia wynikającego z wtargnięcia uzbrojonego napastnika na teren szkoły podejmuje każdy z przeszkolonych i przygotowanych nauczycieli, pracowników szkoły wtedy gdy: takie zagrożenie zauważy, będzie miał podejrzenie, że takie zagrożenie może za chwilę wystąpić lub taką informację o zagrożeniu otrzymał.
- Dyrektor wyznacza co najmniej dwa źródła alarmowania w różnych miejscach szkoły.
- Dyrektor wyznacza miejsca zbiórki w bezpiecznej odległości od źródła zagrożenia, w miejscu niewidocznym z okien szkoły.
- Dyrektor wyznacza drogę ewakuacji.
- W przypadku braku możliwości ewakuacji Dyrektor wyznacza miejsce schronienia się, zabarykadowania (miejsca bezpiecznym, wyposażonym w apteczkę, środki łączności).
- Dyrektor sprawdza czy zasady postępowania w sytuacji zagrożenia są znane wszystkim pracownikom, czy klucze od drzwi ewakuacyjnych są na właściwym miejscu. Dyrektor organizuje szkolenia dla pracowników na wypadek ataku napastnika oraz ćwiczeń dla nauczycieli, pracowników i uczniów.
- Dyrektor ogranicza dostęp osobom nieupoważnionym do dokumentów i planów sytuacyjnych placówki. Wszystkie informacje udostępnia służbom porządkowym.
- Dyrektor przeprowadza realistyczną ocenę stanu zabezpieczeń przed uzbrojonym napastnikiem.

Obowiązki nauczycieli i pracowników:

- Zapoznanie się z rodzajami alarmów, sygnałów alarmowych, numerami telefonów służb ratowniczych.

- Ćwiczenie umiejętności posługiwania się technicznymi środkami alarmowymi i powiadamiania oraz znajomość miejsca ich rozmieszczenia w szkole.
- Dysponowanie numerami telefonów do Dyrektora i zastępców Dyrektora Szkoły.
- Okresowe zapoznawanie się z instrukcją przeciwpożarową, planami ewakuacji i innymi dotyczącymi rozmieszczenia głównych wyłączników energii elektrycznej, hydrantów, itp. oraz posiadania umiejętności posługiwania się nimi w razie wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Powiadamianie służb ratowniczych o wtargnięciu uzbrojonego napastnika:

- Telefoniczne alarmowanie, wybranie numeru alarmowego 112, 997.
- Spokojne, wyraźne poinformowanie o: miejscu zdarzenia, rodzaju zdarzenia, informacje o zagrożeniu życia i zdrowia ludzkiego, liczbę napastników, ich wygląd, ilość i rodzaj broni (palna krótka, długa, nóż, inne narzędzie ostre, urządzenie wybuchowe), swoje imię i nazwisko, numer telefonu z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu.
- Po powiadomieniu, nie przerywamy połączenia. Przyjmujący może zażądać dodatkowych informacji.
- Jeżeli sytuacja nagle się zmieni należy szybko o tym powiadomić operatora 112 lub 997.
- Po przybyciu do szkoły służb, jeżeli to możliwe, należy przekazać dodatkowe informacje: ilość osób, które opuściły budynek szkoły, ilość osób które zostały w budynku na jakich kondygnacjach, udostępnić plany budynku i drogi ewakuacji, wskazać gdzie ostatnio był widziany agresor, poinformować czym przyjechał lub skąd przyszedł napastnik.

Zasady postępowania wszystkich osób przebywających na terenie szkoły na wypadek wtargnięcia napastnika:

- Ucieczka z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, poza rejon zagrożenia.
- Ewakuacja tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia z dala od źródła zagrożenia.

W przypadku zarządzenia ewakuacji:

- Zostaw wszystkie swoje rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują.
- Korzystaj z wyznaczonej drogi ewakuacji.
- Po drogach ewakuacji poruszaj się szybko.
- Unikaj blokowania ruchu, zatrzymywania się, gwałtownego napierania na poruszających się z przodu.

Podczas ewakuacji:

- Zachowaj ciszę, spokój, rozwagę.
- Udzielaj pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na Twoje bezpieczeństwo.
- Ostrzegaj o niebezpieczeństwie.
- W przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna, przeprowadź uczniów do innego wcześniej ustalonego obiektu.

Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:

- Zamknij drzwi. Zastaw drzwi ciężkim meblem, ławkami.
- Wyłącz wszystkie światła. Wyłącz/wycisz wszystkie urządzenia elektroniczne.
- Połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien. Zachowaj ciszę.
- Jeżeli jest to możliwe udzielaj pierwszej pomocy poszkodowanym.
- Jeżeli nie miałeś możliwości ewakuować się lub ukryć i jesteś zagrożony w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem - błagaj o litość.

Podczas działań służb ratowniczych:

- Zachowaj spokój.
- Jeżeli nie jesteś pewien, że to służby ratownicze, nie otwieraj drzwi – służby zrobią to same.
- Stosuj się do wszystkich poleceń służb.
- Nie trzymaj nic w rękach.
- Nie zadawaj pytań podczas ewakuacji.
- Unikaj gwałtownych ruchów, alarmujących gestów.
- Poddaj się kontroli bezpieczeństwa.
- Jeżeli posiadasz istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekaz je służbom ratowniczym.

Uwaga!

Wszystkie procedury wymagają od pracowników szkoły szybkiej i adekwatnej do sytuacji reakcji.

Opracował zespół w składzie:

Katarzyna Gryczewska- psycholog

Sławomira Głasek- pedagog

Agnieszka Kudelska- nauczyciel religii

Marta Łapińska- nauczyciel języka angielskiego

Barbara Zyskowska- nauczyciel chemii

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w IIILO w Łomży zatwierdzono na zebraniu RP w dniu09.2021r.